

Bratislava 27. februára 2007
Číslo: MF/11532/2007-81

Vážený pán minister,

na základe listu zo dňa 7.2.2007 č. 7327/2007-OL Vám k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov oznamujem tieto zásadné pripomienky:

Zásadne nesúhlasím s kvantifikáciou v doložke vplyvov a s konštatovaním v predkladacej správe, že návrh nemá priamy dopad na štátny rozpočet. V čl. I bode 39 (nový § 28a) sa definuje príspevok štátu na finančne náročnú zdravotnú starostlivosť formou prirážky k poisťovnému platenému štátom prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR. Kvantifikácia uvedeného príspevku v doložke finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov a vplyvov na zamestnanosť a podnikateľské prostredie (ďalej len doložka) definovaná ako nepatrný dopad, nie je v uvedenom prípade dostatočujúca, pretože podľa požiadaviek na prioritné výdavky pre tvorbu rozpočtu na roky 2007- 2009 sa predpokladal obdobný príspevok vo výške 300 mil. Sk.

Súčasne sa v návrhu (čl. I bod 6) definuje nový okruh osôb zaradených medzi poistencov štátu, a preto je potrebné v doložke vplyvov doplniť údaje za počty predmetných poistencov a kvantifikáciu dopadu na štátny rozpočet v dôsledku zvýšenej platby poisťovného plateného štátom.

Návrh definuje aj nový spôsob mesačného a ročného prerozdelenia preddavkov na poisťné a upravuje výpočet indexu rizika nákladov. Na základe uvedených úprav žiadam uviesť model nového spôsobu prerozdelenia a výpočtu indexu rizika nákladov na podmienky roku 2005 a porovnať objemy prerozdelených prostriedkov medzi poisťovňami vyplývajúcich z oboch spôsobov výpočtov.

V súvislosti s prípadným presunom časti poisťného kmeňa rizikovejších poistencov do Všeobecnej zdravotnej poisťovne a Spoločnej zdravotnej poisťovne žiadam kvantifikovať vplyv počtu presunutých poistencov a štruktúry poisťného kmeňa na hospodárenie obidvoch poisťovní v rovine nákladov a výnosov. V prípade predpokladu deficitného hospodárenia je potrebné uviesť aj výšku a spôsob jeho krytia.

Žiadam predložiť objektívnu právnu analýzu, ktorá preukáže možnosť príp. nemožnosť vzniku požiadaviek akciových spoločností na ich odškodnenie štátom v súvislosti s presunom časti poisťného kmeňa a následným vplyvom na hospodárenie uvedených zdravotných poisťovní. Prípadné odškodňovanie je potrebné premietnuť do doložky vplyvov.

V tejto súvislosti uvádzam, že v prípade schválenia predkladaného návrhu je vysoko pravdepodobné, že zahraničné poisťovne uplatnia na medzinárodných rozhodcovských súdoch žalobu za porušenie dohody o podpore a vzájomnej ochrane investícií z dôvodu nepriameho vyvlastnenia akcií.

Jednou z podstatných náležitostí dohôd o podpore a vzájomnej ochrane investícií je aj úprava vyvlastnenia. Podľa ustanovení týchto dohôd investície investorov štátu jednej zmluvnej strany nebudú na území štátu druhej zmluvnej strany znárodnené, vyvlastnené alebo podrobené opatreniam s podobným účinkom ako je znárodnenie alebo vyvlastnenie. Vyvlastnenie investícií sa môže uskutočniť len vo verejnom záujme a s poskytnutím okamžitej primeranej a účinnej náhrady, pričom sa takéto vyvlastnenie vykoná na nediskriminačnom základe v súlade so zákonmi.

Spoločnosti, ktorých investície boli „neprimeraným spôsobom vyvlastnené“, by mali mať právo prístupu k súdnemu rozsudku. Jasným účelom dohôd o podpore a vzájomnej ochrane investícií je okrem iného zaručiť nezávislé súdne prostriedky na základe medzinárodne prijatých právnych noriem tak, aby bolo možné zahraničnú investíciu chrániť. Dohoda o podpore a vzájomnej ochrane investícií môže dokonca zaručiť náhradu škody v prípade vyvlastnenia aj vtedy, keď podľa domáceho práva sa to uplatniť nemôže. Zároveň je potrebné upozorniť, že v zmysle článku 7 odsek 5 Ústavy SR v prípade dohôd o podpore a vzájomnej ochrane investícií ide o také medzinárodné zmluvy, ktoré majú prednosť pred zákonmi.

Nepriame vyvlastnenie alebo znárodnenie predstavujú opatrenia, ktoré nezahŕňujú otvorené odobratie majetku, ktoré však svojím účinkom znemožňuje užívanie majetku investora.

V dôsledku prijatia návrhu novely zákona hrozí, že zahraničná spoločnosť by naďalej síce zostala priamym alebo nepriamym akcionárom slovenskej zdravotnej poisťovne, avšak takéto jej investícia (akcie) by bola odňatím poisťného kmeňa tejto zdravotnej poisťovne v navrhovanom rozsahu podstatne znehodnotená.

Je potrebné na strane druhej povedať, že tieto akcie samy o sebe nemusia byť údajným porušením dohody o podpore a vzájomnej ochrane investícií zo strany štátu priamo zasiahnuté. Investičný spor (väčšinou uvádzaný v článku 8 dohody o podpore a vzájomnej ochrane investícií), sa nutne nemusí týkať akcií samotných, ale skôr ich hodnoty, ktorú by štát odobral. Zahraničné poisťovacie spoločnosti by mohli tvrdiť, že štát porušil zmluvu (medzi iným) „vyvlastnením“ zákonných a obchodných aktív a práv, pričom tieto akcie je možné v súlade s ustanovením článku 1 dohody o podpore a vzájomnej ochrane investícií označiť za „investíciu“.

Nález o vyvlastnení by vyžadoval, aby rozhodcovský súd prinajmenšom došiel k záveru, že došlo k úmyselnému zásahu vlády/štátu ohľadne činnosti zahraničnej poisťovacej spoločnosti za účelom zbaviť spoločnosť práva užívať a využívať svoju investíciu k vlastnému prospechu.

V záujme zabránenia sporov z porušenia dohôd o podpore a vzájomnej ochrane investícií, ktoré sú v gescii Ministerstva financií SR, zásadne nesúhlasím s prijatím návrhu v predložennom znení.

Záverom uvádzam, že v čl. I bode 7 je potrebné doplniť chýbajúci text, pretože navrhované znenie § 11 ods. 9 písm. c) je zjavne neúplné.

S pozdravom

Vážený pán
Ivan Valentovič
minister zdravotníctva
Slovenskej republiky
B r a t i s l a v a